

očeta in mater, str. 174). Mimogrede povedano: Zadnje obrežje, dve ribi na suhem: »Lahkoživčeve sanje« (str. 178) in »Fekonja« (str. 226).

Še nekaj: opombe so malček preskope. Potrebovali bi razlage nekaterih manj znanih besedi, tujk, krajevnih ali starinskih oblik: deleč romeno, tuhinje, srajca špenatata, spraman klobuk, pozavčín, gruntaj morje, perhpogača, lauter kri, šelem, tranča, poloj itd., itd. Nadalje: kam naj se človek obrne, ako bi rad izvedel n. pr., kdaj je Jožko Velikonja zapisal pesem »Mrtva sestra se oglasi« (str. 45) in kdo je ta Jožko Velikonja? Prav tako ne more biti vsakdo poučen, kaj je »Speculum exemplorum«. Od urednika pričakujemo, da že vnaprej ustreže morebitnim radovednežem, čeprav tega ni dolžan storiti. (Tudi samostojno kazalo bi bilo dobrodošlo.)

Za zaključek treba poudariti, da tiči moč in svežost zbirke v obilici doslej neobjavljenih in sploh redko dostopnih tekstov, kar v veliki meri opravičuje prenatrpanost in odtehta iz nje izvirajoče zadrege. Kraj in čas nista primerna za raziskovanje kriterijev, ki so avtorja vodili pri izbiri, a opozarjamo, da bi bil mogel obogatiti naslov »Velesovska nunica« (str. 188) z zanimivo (samo vsebinsko je dvojček SNP, št. 279) zapadno varianto: »Nuna«. Objavil jo je S. S. s celo vrsto »beneškoslovenskih narodnih pesmi«: »Luč«, Poljudno-znanstveni zbornik. VIII. (Zbral France Bevk), Trst, 1932, str. 17.

Kar sem v teh vrstah napisal, so le osebne misli. Prepričan sem, da je splošna želja, naj bi »Žalostnim« čimprej sledile »Vesele«, seveda istotako v Glonarjevi priredbi.

Milko Ukmar.

Giovanni Papini: Priče trpljenja Gospodovega. Sedem evangeljskih legend. 1940. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Prevedel Vinko Beličič. Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Str. 178.

Papini mi je ostal v spominu iz proslule futuristične »Lacerbe«, v kateri je bil vehementen revolucionar, glasnik sovraštva in egoizma, najmočnejša osebnost v Marinettijevem krogu, kateremu se je bil že v svojem razmahu pridružil. Kakor vsi futuristi, je bil tudi on zagrizen bojevnik proti tradiciji, proti pasatizmu. Ob njegovih tedanjih izvajanjih in strupenih izpadih bi človek pričakoval prej vse, kakor da bo čez četrto stoletja — konvertit in pisal — pasatistične legende s katoliško poudarjenim zagovorom. Svetopisemski motivi v leposlovju niso novost — tudi pri nas ne: mladi Pregelj je skoraj pred 40 leti napisal v almanahu »Za resnico« dve legendi iz dni Gospodovega trpljenja, pozneje pa dramo »Azazel«. Omenil sem Pregljevi legendi, ki sta lepi, da pokažem, kako ni nič novega pod soncem, ako konvertit Papini napiše sedem evangeljskih legend: Judež skušan, Sin očetov, Malhovo uho, Cirenejec, Kajfovo maščevanje, Pilatova blaznost in Legendo o velikem rabinu. Vseh sedem legend bi označil kot klasične psihološke študije o Judežu in njegovem boju pred usodno odločitvijo, o razbojniku Barabi in njegovi primitivni želji in nagonu po maščevanju, o Malhovi užaljeni parvenijski častihlepnosti, o kmečkem računanju in vztrajanju v svojem svetu Simona iz Cireneje, o Kajfovem opravičevanju in zagovoru pred Petrom in Janezom, da bi umiril svojo vest, ki mu po obsodbi Jezusa Nazareškega ni dala miru, kakor tudi ne Pilatu, katerega je mučilo vprašanje o resnici,

dokler ga ni spravilo v blaznost in smrt v pregnanstvu. V rabinu pred papežem je zajel Papini nekako kolektivno vest vsega judovstva, ki bi se tudi rado umirilo in preneslo vse žrtve, samo da bi bil v obredih katoliške Cerkve zabrisan spomin na njegovo veliko krivdo. — Kakor ni v motivih nič futurističnega, tako tudi v jeziku, slogu in zgradbi ne diha kake ekstravagantnosti: vse je umerjeno in umirjeno — klasično, skoraj bi rekel evangelijsko preprosto in jasno.

Beličič je napisal knjigi lep in pregleden uvod. Prevod je posrečen, le nekaj malenkosti moti: ...da bi rad rešil Izrael(!) pred nevarnimi sanjami (32), nečimernost, Jezusa nazareškega(!) — na več mestih, drugega (68), namesto potu s krvavimi curki (str. 91) bi bilo lepše: s sragami, tudi »brigati« bi se v leposlovju ne smel (str. 114 in drugod). Kako je z zgodovino »aprilskega večera leta 31.« v Kajfovem maščevanju, si ne znam razložiti, ko se dejanje legende godi po Kristusovi smrti. Ali je lapsus v originalu, ali je tiskovna?

Dr. Joža Lovrenčič.

Dr. Andrej Gosar, Socialni nauk Cerkve. Po besedilu papeških okrožnic.
Založila Družba sv. Mohorja v Celju 1939. Str. 427.

Čeprav že imamo priročne izdaje najvažnejših papeških okrožnic o socialnem vprašanju (Rerum novarum 1931, Quadagesimo anno v ponatisu iz »Časa« 1931, Divini Redemptoris 1937) in sedaj 1940 posebno knjigo dr. Ušeničnika (Naša pota), bodo z veseljem pozdravili Gosarjevo delo vsi, ki se zanimajo za socialna vprašanja. Vsebinsko zaokrožen oris nauka Cerkve o obnovi družbe in o posameznih socialnih vprašanjih bo koristil ne samo onim, ki podrobneje preučujejo posamezne okrožnice, ker imajo sedaj zbrana vsebinsko ustrezajoča mesta tudi iz drugih socialnih okrožnic, ampak tudi praktičnim socialnim delavcem, ki jim bo to delo dobrodošel priročnik za temeljitejšo socialno izobrazbo in vodnik pri reševanju posameznih konkretnih vprašanj.

Dr. Gosar je strnil socialni odnos Cerkve v šest poglavij. V prvem prikaže načelen in praktičen odnos Cerkve do socialnega vprašanja, v drugem govori o nastanku, vzrokih in važnosti modernega socialnega vprašanja, v tretjem pa podaje načelne poglede na krščansko preosnovo družbe in na njene cilje. V poglavju o glavnih socialnih vprašanjih naše dobe in o njihovi rešitvi je zbral iz okrožnic ustrezajoče odstavke o zasebni lastnini in svobodnih dohodkih, o odnosu med delom in kapitalom, o mezdnem razmerju, o organizaciji in vodstvu podjetij, o socialni zaščiti delavcev ter o krščanski dobroti. V zadnjih dveh poglavjih riše pota krščanske družbene reforme ter poda kritiko in obsodbo, ki jo je izrekla Cerkev nad marksističnim socializmom in komunizmom. V sklepnem poglavju pritrdilno odgovarja na vprašanja, ali dopušča ali celo zahteva socialni nauk Cerkve radikalno preosnovo družbenega in še posebej gospodarskega življenja in ali more socialni nauk Cerkve tudi praktično pripomoči do uresničenja vseh potrebnih in koristnih družbenih reform.

Čeprav je Gosarjevo delo kot celota odlično, moram vendar dodati nekaj opomb. Gosar se tudi pri podajanju socialnega nauka Cerkve ni mogel zdržati,